

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 19 września 2016 roku

Pozwy z dnia 26-02-2015 roku (k. 2-7, pełnomocnictwo – k. 8, koperta ze stemplem poczty – k. 32). Żądania: zapłaty po 1470 zł na rzecz każdego z powodów tytułem

- 1) odszkodowania za niewłaściwe wykonanie umowy o usługę turystyczną poprzez jej skrócenie o 4 dni (670 zł) oraz
- 2) zadośćuczynienia za zmarnowany w związku z tym urlop (800 zł).

Przytoczone w pozwie okoliczności faktyczne: umowa zawarta z pozwanym w dniu 25-11-2013, na jej podstawie powodowie uścili po 3080 zł tytułem ceny wycieczki, a pozwany zobowiązał się zorganizować wycieczkę turystyczną dla dwóch osób: powodów, w postaci przelotu do Tunezji zakwaterowania w hotelu oraz wyżywienia. Impreza miała trwać 14 dni: od 14-09-2014 do 28-09-2014. Na 3 dni przed planowanym odlotem powodowie otrzymali informację, że wycieczka zostanie skrócona o 3 dni (powrót wcześniejszy o 3 dni) ze względu na anulowanie lotu powrotnego w dniu 28-09-2014. Nazajutrz, tj. 12-09-2014, powodowie otrzymali informację o skróceniu pobytu w Tunezji o kolejny dzień.

Po powrocie do Polski w dniu 3-10-2014 powodowie zażądali zapłaty po 1540 zł na rzecz każdego z nich tytułem zwrotu ceny imprezy za doby, które zostały przez nich opłacone, a z których nie skorzystali, a także tytułem zadośćuczynienia za zmarnowany urlop. Pozwany zapłacił 420 zł, tj. po 210 zł na rzecz każdego z powodów oraz zobowiązał się do wypłaty po 57,60 dinarów tunezyjskich tytułem „rekompensaty”. W związku z tym, powodowie wyceniając jedną dobę pobytu na 220 zł od osoby ($3080 \text{ zł} \div 14 \text{ dni} = 220 \text{ zł}$), żądają dopłaty do niepokrytego dotychczas odszkodowania za skrócenie imprezy ($4 \text{ dni} \times 220 \text{ zł} - \text{wypłacone przez pozwanego } 210 \text{ zł} = 670 \text{ zł}$).

Z kolei żądanie naprawienia szkody niemajątkowej w postaci zmarnowanego urlopu powodowie uzasadniają tym że powódka nie miała możliwości zmiany terminu urlopu wypoczynkowego, wobec czego powodowie (małżeństwo) byli zmuszeni zaakceptować konieczność skrócenia wycieczki o 4 dni, jednak przeżywali stres związany z tym że zmiana istotnych warunków wycieczki nastąpiła 3 dni przed wyjazdem, wobec czego żywili uzasadnioną obawę że warunki wycieczki zostaną zmienione po raz kolejny. Ponadto odczuwali dyskomfort psychiczny w związku z niewykonaniem w całości umówionej wycieczki, a przez to niewykorzystaniem w całości urlopu wypoczynkowego.

Nadto powodowie domagali się odsetek za opóźnienie od dnia 1-12-2014 do dnia zapłaty oraz kosztów procesu wg norm przepisanych.

W odpowiedziach na pozew (k. 46-47, pełn. k. 48) pozwany wnosi o oddalenie powództwa powoda – w całości, a powódki – w zakresie przekraczającym kwotę 300 zł, zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. Zgłasza zarzut że powodowie, poinformowani w zgodzie z art. 14 ust. 5 ustawy o usługach turystycznych o skróceniu imprezy, zaakceptowali zmianę warunków umowy. Pozwani mieli do wyboru, zgodnie z przytoczonym przepisem ustawy oraz zgodnie z pkt 4.7 OWU także odstąpienie od umowy, co skutkowałoby obowiązkiem zwrotu uiszczonych przez nich cen wycieczek oraz otwierałoby możliwość dochodzenia odszkodowania za niewykonanie umowy. Powodowie jednak wyrazili zgodę na proponowane zmiany, które obejmowały nie tylko skrócenie pobytu, ale także zmianę ceny wycieczki, tj. obniżenie jej o 210 zł w stosunku do każdego z powodów. W rezultacie, została zawarta nowa umowa, która została w całości wykonana przez pozwanego.

W piśmie z dnia 26-02-2016 roku (k. 83-86) powodowie podtrzymali swoje stanowiska. Wyjaśnili przede wszystkim, że tak jak podali w pozwie, roszczenie o zadośćuczynienie nie wynika z warunków zakwaterowania podczas imprezy turystycznej, ale z samego faktu skrócenia pobytu, stresu z tym związanego, konieczności zajmowania się sprawami związanymi z reklamacją oraz z utratą przyjemności z urlopu. Wyrazili stanowisko, że nie mieli oni realnego wyboru

w przedmiocie odstąpienia od umowy lub akceptacji zmienionych jej warunków, ponieważ zawiadomienie o zmianie warunków wystosowano na 3 dni przed planowanym odlotem, mimo że umowa została zawarta prawie rok wcześniej. Zakwestionowali przy tym twierdzenie pozwanego, że o konieczności zmiany istotnych warunków imprezy dowiedział się właśnie 3 dni przed odlotem, a nie wcześniej, a tym samym zakwestionowali twierdzenie, że pozwany zawiadomił konsumentów o zmianie niezwłocznie. Ponadto, w tak krótkim czasie powodowie nie uzyskaliby zwrotu całości uiszczonej ceny wycieczki, aby móc przeznaczyć odzyskane środki pieniężne na pokrycie ceny innej wycieczki u innego operatora turystyki. Ponadto, powodowie podejmowali próby znalezienia alternatywnej wycieczki w tym samym terminie i na podobnych warunkach, ale to się nie powiodło, na dowód czego złożyli wniosek o przesłuchanie świadka. Powodowie podnoszą, że zwrot na ich rzecz kwoty łącznie 420 zł nie nastąpił niezwłocznie, lecz dopiero po złożeniu przez nich reklamacji po powrocie z wycieczki. Zwrócona kwota ich zdaniem nie stanowi równowartości ceny 4 dni wycieczki, lecz jest kwotą zaoszczędzoną przez pozwanego z powodu skrócenia ich pobytu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 25-11-2013 strony zawarły umowę o imprezę turystyczną (nr rez.: (...)) dla 2 osób: K. S. i A. S. (1), w dniach od 14-09-2014 do 28-09-2014 (14 dni) w Tunezji, z zakwaterowaniem w hotelu i wyżywieniem all inclusive. Cena imprezy została określona na kwoty po 3080 zł od udziału każdego z klientów, łącznie 6160 zł.

(niesporne - k. 4, 46v)

W nieustalonym dniu przed 26-11-2013 r. sporządzono wydruk pod nagłówkiem „zgłoszenie / umowa (...) / rez. (...)”. Jego treść potwierdza istotne warunki umowy stron, o których mowa wyżej. W dniu 1-10-2013 sporządzono wydruk „ogólne warunki uczestnictwa w imprezach turystycznych organizowanych przez (...) Sp. z o.o.”. Wydruki nie zostały podpisane przez nikogo.

(kopie wydruków – k. 11-14)

Cena wycieczki została uiszczona w całości w kwotach 2×3080 zł.

(niesporne)

K. S. w okresie zawarcia i wykonania umowy była pracownikiem Poczty Polskiej, na okres od 14-09-2014 do 28-09-2014 został jej udzielony urlop wypoczynkowy.

(niesporne, zaświadczenie – k. 17)

W dniu 11-09-2014 K. S. i A. S. (1) otrzymali od przedstawiciela pozwanego informację, że wycieczka zostanie skrócona o 3 dni, w ten sposób, że powrót nastąpi nie 28-09-2014, lecz 25-09-2014, a to ze względu na anulowanie lotu powrotnego w dniu 28-09-2014.

(niesporne - k. 4, 46v)

Powodowie, po uzyskaniu informacji o zmianie istotnych warunków umowy, zwrócili się do agenta biura podróży o wyszukanie innych podobnych ofert wycieczek zagranicznych w okresie od 14-09-2014 do 28-09-2014. Agent w tak krótkim terminie nie był jednak w stanie wyszukać podobnych ofert dla powodów.

(zeznania świadka S. F. – k. 108-109)

W nieustalonym dniu sporządzono wydruk pod nagłówkiem „zgłoszenie / umowa (...) / rez. (...)”. Wg jego treści strony zawarły umowę o imprezę turystyczną (nr rez.: (...)) dla 2 osób: K. S. i A. S. (1), w dniach od 14-09-2014 do 25-09-2014 (11 dni) w Tunezji, z zakwaterowaniem w hotelu i wyżywieniem all inclusive. Cena imprezy została określona na kwoty po 2870 zł od udziału każdego z klientów, łącznie 5740 zł. Wydruk został podpisany wyłącznie przez nieustaloną osobę działającą w charakterze agenta pozwanej spółki.

(kopia wydruku – k. 15-16)

Reklamacja usługi została wysłana przez powoda w dniu 3-10-2014.

(kopia pisma z dnia 3-10-2014 – k. 19-20)

W odpowiedzi pozwana spółka zaoferowała 57,60 dinarów tunezyjskich.

(pismo – k. 21)

W dniu 19-11-2014 radca prawny A. S. (2), działając w imieniu powodów, wystosował do pozwanej spółki pisemne wezwanie do zapłaty kwoty 2940 zł tytułem odszkodowania za niewykonanie umowy o usługę turystyczną oraz zadośćuczynienia za zmarnowany urlop.

(kopia pisma – k. 22-23, potwierdzenie odbioru – k. 24)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych wyżej dokumentów albowiem żadna ze stron nie zakwestionowała ich prawdziwości, a Sąd analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dopatrzył się okoliczności mogących skutkować powstaniem wątpliwości, co do ich prawdziwości.

Część dokumentów została złożona w kserokopiach, żadna ze stron nie żądała jednak przedstawiania ich oryginałów w trybie art. 129 kpc, ani nie kwestionowała ich prawdziwości i wiarygodności, mogły zatem stać się podstawą ustaleń na podstawie art. 308 i 309 kpc. Sąd pominął natomiast dowód z wydruku wiadomości e-mail z dnia 12-09-2014 (k. 18), ponieważ obejmuje on okoliczności sporne (pozwany przyznał skrócenie imprezy tylko o 3 końcowe dni turnusu), a powodowie zaoferowali wyłącznie wspomniany wydruk, załączając go do pozwu, lecz nie wyjaśniając jakie okoliczności mają wynikać z jego treści (brak tezy dowodowej w odniesieniu do tego wydruku w rubryce 10 pozwu – k. 4-5).

Sąd Rejonowy pominął dowód z przesłuchania stron (k. 109, 00:21:55) z dwóch przyczyn: wnioski o przesłuchanie stron nie zawierały tezy dowodowej (k. 3 – pkt 8.3 pozwu, k. 83 – pkt 2); przeprowadzone postępowanie dowodowe nie wymagało uzupełnienia przesłuchaniem stron, ponieważ okoliczności sporne zostały dostatecznie wyjaśnione.

Sąd zważył co następuje.

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

Powodowie sformułowali w pozwach żądania dwojakiego rodzaju. Domagali się zasądzenia na swoją rzecz w całości proporcjonalnie obliczonej równowartości odpowiadającej cenie 4 dni 14-dniowej imprezy turystycznej, tytułem odszkodowania za nienależyte wykonanie usługi turystycznej. Żądali ponadto zadośćuczynienia za szkodę niemajątkową doznaną w postaci zmarnowanego urlopu.

Podstawą prawną roszczenia o odszkodowanie jest przepis art. 11 a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o usługach turystycznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 187), zgodnie z którym organizator turystyki odpowiada za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy o świadczenie usług turystycznych, chyba, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest spowodowane wyłącznie: działaniem lub zaniechaniem klienta; działaniem lub zaniechaniem osób trzecich, nieuczestniczących w wykonywaniu usług przewidzianych w umowie, jeżeli tych działań lub zaniechań nie można było przewidzieć ani uniknąć, albo siłą wyższą. Niezależnie od powyższego, ogólną podstawą do domagania się przez uczestnika imprezy turystycznej odszkodowania za nienależyte wykonanie zobowiązania stanowi art. 471 k.c.

Odpowiedzialność odszkodowawcza organizatora imprezy turystycznej powstaje w razie łącznego spełnienia trzech przesłanek: niewykonania lub nienależytego wykonania umowy o imprezę turystyczną, powstania szkody oraz adekwatnego związku przyczynowego między tym zdarzeniem a szkodą. Odpowiedzialność touroperatora opiera się na zasadzie ryzyka. Jeśli organizator chce uwolnić się od odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania powstałego w wyniku zawarcia umowy o świadczenie usług turystycznych, musi wykazać

okoliczności zwalniające go z odpowiedzialności wymienione w cytowanym na wstępie przepisie art. 11a ust. 1 ustawy o usługach turystycznych.

Zgodnie z ogólną regułą ciężaru dowodu wyrażoną w art. 6 k.c. to na stronie powodowej spoczywa natomiast ciężar wykazania powyższych przesłanek odpowiedzialności organizatora imprezy turystycznej.

Przez szkodę należy w szczególności rozumieć nieotrzymanie niektórych świadczeń gwarantowanych w umowie, bądź otrzymanie niektórych świadczeń niższej jakości. Szkoda obejmuje zarówno poniesione straty, jak i utracone korzyści.

Roszczenie powodów o zapłatę odszkodowania jest słuszne co do zasady. Sąd nie podziela linii obrony pozwanego, że na 2-3 dni przed umówionym rozpoczęciem imprezy turystycznej, powodowie zgodzili się na zmianę istotnych warunków umowy. Fakt że przystali oni na skrócenie imprezy i nie odstąpili od umowy jest okolicznością niesporną, powodowie temu nie zaprzeczyli. Z załączonego do pozwu wydruku (k. 15-16) wynika, że powodowie przyjęli ofertę skrócenia imprezy do 11 dni i zmniejszenia ceny do 2870 zł od osoby. Pozwany nie udowodnił, ani nie było to niesporne między stronami, że którakolwiek z umów została zawarta w formie pisemnej, jak tego wymaga art. 14 ust. 1 ustawy o usługach turystycznych. Wobec tego pozwany nie wykazał swojego twierdzenia jakoby powodowie związali się nową umową, tj. iż złożyli świadome i dobrowolne oświadczenia woli o zmianie dotychczasowych warunków umowy o imprezę turystyczną na nowe, zmienione warunki. Tym samym, pozwany nie wykazał iżby strony zawarły nową umowę, określającą od nowa prawa i obowiązki stron. Przeciwnie, z ustalonego stanu faktycznego wynika, że powodowie udzielili ustnej bądź dorozumianej zgody na zmianę warunków wykonania umowy z dnia 25-11-2013, nie była to jednak nowa umowa. Zgoda ta była jednak wymuszona okolicznościami. Możliwość dokonania przez powodów wyboru, o którym mowa w art. 14 ust. 5 ustawy o usługach turystycznych, była iluzoryczna. Nie można interpretować art. 14 ust. 5 ustawy o usługach turystycznych w taki sposób, że organizator turystyki jest zwolniony z odpowiedzialności za nienależyte wykonanie umowy jeżeli w jakimkolwiek czasie, choćby tuż przed rozpoczęciem umówionej imprezy turystycznej, zawiadomi klienta o zmianie istotnych warunków umowy. Klient musi mieć bowiem realną możliwość dokonania wyboru czy chce od umowy odstąpić czy też przystać na zmianę warunków umowy. Biorąc pod uwagę oczywistą okoliczność, że większość klientów planuje termin imprezy turystycznej z wyprzedzeniem i z uwzględnieniem planów zawodowych, np. terminu urlopu wypoczynkowego, zawiadomienie dokonane przez organizatora na 3 dni przed rozpoczęciem imprezy nie daje klientowi realnej możliwości wyboru. Należy też zwrócić uwagę na art. 17 ustawy, do którego odsyła art. 14 ust. 5. Zgodnie z tym pierwszym, w okresie 20 dni przed datą wyjazdu cena ustalona w umowie nie może być podwyższona (ust. 2). Tymczasem w postępowaniu pozwanego należy się dopatrzyć także podwyższenia ceny imprezy, albowiem w zaproponowanych nowych warunkach umowy, cena 1 dnia imprezy jest wyższa niż przed zmianą ($2870 \text{ zł} \div 11 \text{ dni} > 3080 \text{ zł} \div 14 \text{ dni}$). Tym samym należy uznać, że pozwany nie wykonał prawidłowo umowy z dnia 25-11-2013 (również zawartej z pominięciem formy pisemnej, co jest jednak bez znaczenia), a tym samym jest odpowiedzialny za wynikłą z tego szkodę na podstawie art. 471 Kc oraz art. 11a ust. 1 ustawy o usługach turystycznych.

Powodowie nie wykazali swojego twierdzenia że dniu 12-09-2014 otrzymali informację o skróceniu pobytu w Tunezji o kolejny dzień a zatem że łącznie ich pobyt uległ skróceniu o 4 dni. Pozwany w odpowiedzi na pozew przyznał tylko tyle, że impreza została skrócona o 3 dni (k. 46v). Nie przyznał natomiast tego że łączny okres skrócenia imprezy wyniósł łącznie 4 dni. Załączony do pozwu wydruk e-mail z dnia 12-09-2014 (k. 18) nie czyni zadość ciężarowi udowodnienia przez powodów okoliczności istotnej dla rozstrzygnięcia, z której wywodzą korzystne dla siebie skutki prawne (art. 6 Kc, art. 232 Kpc), o czym była mowa wyżej. Dlatego przysługujące im na podstawie art. 471 Kc odszkodowanie w wysokości proporcjonalnej równowartości odwołanych 3 dni imprezy turystycznej należało obliczyć następująco: $(3080 \text{ zł} \div 14 \text{ dni}) \times 3 \text{ dni} - 210 \text{ zł} = 450 \text{ zł}$.

W obecnym stanie prawnym co do zasady poszkodowanemu nie przysługuje roszczenie o zadośćuczynienie w ramach odpowiedzialności ex contractu. Roszczenie o zadośćuczynienie może zostać skutecznie wywiedzione wyłącznie w ramach reżimu odpowiedzialności deliktowej (art. 445 i 448 k.c. ułożone w tytule VI "Czyny niedozwolone"; por. np. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 1986 r., III CZP 2/86, OSNCP 1987, nr 1, poz. 10; odmiennie

wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 1977 r., IV CR 90/77, OSPiKA 1978, nr 11, poz. 200 i z dnia 9 sierpnia 2005 r., IV CK 69/05, niepubl.).

Jak jednak stwierdził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 listopada 2010 r. (sygn. akt III CZP 79/10, OSNC 2011/4/41.), podstawą odpowiedzialności organizatora turystyki za szkodę niemajątkową klienta w postaci tzw. zmarnowanego urlopu może stanowić przepis art. 11a ust. 1 ustawy o usługach turystycznych.

Istniejący problem powstał w związku z dyrektywą unijną 90/314/EWG w sprawie zorganizowanych podróży, wakacji i wycieczek (implementowaną przez wszystkie państwa Unii Europejskiej, także przez Polskę, co nastąpiło ustawą o usługach turystycznych i nowelizacją do tej ustawy z 2000 r.). I choć w samej dyrektywie sprawa ta nie została uregulowana w sposób wyraźny, to jednak w dniu 12.03.2002 r. w sprawie S. L. przeciwko TUI Deutschland GmbH (nr C-168/00) Europejski Trybunał Sprawiedliwości (ETS) orzekł, że art. 5 dyrektywy 90/314/EWG należy interpretować w sposób przyznający konsumentom, co do zasady, prawo do odszkodowania za szkodę niematerialną, która jest wynikiem niewykonania lub nienależytego wykonania usług, stanowiących zorganizowaną usługę turystyczną, czyli uszczerbek niemajątkowy w postaci utraty przyjemności (the loss of enjoyment of the holiday).

Argumenty powołane w uchwale Sądu Najwyższego potwierdzają podejście Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, iż szkoda powstała na skutek „zmarnowania urlopu” ma charakter niemajątkowy, za co klient ma prawo żądać odpowiedniego zadośćuczynienia, przy czym przepis art. 11a ustawy w zakresie, w którym dopuszcza przyznanie zadośćuczynienia za szkodę wyrządzoną niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy o imprezę turystyczną, stanowi przepis szczególny w stosunku do art. 471 k.c.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt omawianej sprawy należało stwierdzić, że przesłanki uzasadniające zasądzenie zadośćuczynienia na podstawie art. 11a ustawy o usługach turystycznych są zbieżne z przesłankami zasadności odszkodowania z tym, że w odróżnieniu od odszkodowania, w drodze zadośćuczynienia rekompensacie mogą podlegać - wywołane niewykonaniem umowy - ujemne doznania psychiczne związane z cierpieniem, dyskomfortem, bólem lub zakłóceniem spokoju psychicznego podczas urlopu, utratą przyjemności wypoczynku lub „zmarnowaniem” tego okresu.

Podstawową przesłanką uwzględnienia powództwa o zadośćuczynienia za zmarnowany urlop jest zatem niewykonanie lub należyte wykonanie zobowiązania przez organizatora wypoczynku. Ponadto koniecznym jest wykazanie, że w związku z uchybieniami touroperatora strona powodowa doznała krzywdy w postaci co najmniej dyskomfortu psychicznego lub fizycznego.

Zadośćuczynienie jest sposobem naprawienia krzywdy rozumianej jako cierpienia fizyczne oraz cierpienia psychiczne i ma na celu przede wszystkim złagodzenie tych cierpień. Warunki, z którymi powodowie musieli zmierzyć się na miejscu imprezy, niewątpliwie były utrudnieniem w ich wypoczynku i generowały złe emocje oraz stres związany z poczuciem zagrożenia – zwłaszcza w kontekście zdrowia małoletniego dziecka powodów. Niemniej jednak należy podkreślić, iż zmarnowanym wypoczynkiem jest utrata możliwości zrelaksowania się w czasie urlopu oraz konieczność zajmowania się w to miejsce sprawami niezwiązanymi z wypoczynkiem. Zadośćuczynienie nie jest zaś karą, lecz sposobem naprawienia krzywdy. Chodzi tu o krzywdę ujmowaną jako cierpienia psychiczne, a zatem na gruncie niniejszej sprawy negatywne uczucia przeżywane przez powodów w związku z utratą przyjemności z podróży.

Legitymację czynną do dochodzenia zadośćuczynienia za zmarnowany urlop przysługuje każdemu z klientów biura podróży z osobna, wszak świat przeżyć i uczuć jest ściśle indywidualny, zaś poziom dyskomfortu wywołany tym samym zdarzeniem może dla każdego być inny, wszak świat subiektywnych przeżyć i uczuć jest ściśle indywidualny, zaś poziom dyskomfortu wywołany tym samym zdarzeniem może dla każdego być inny. Zadośćuczynienia nie dochodzi się globalnie, lecz indywidualnie, ponieważ to samo zdarzenie może różnie oddziaływać na sferę emocji i przeżyć psychicznych danej osoby. Zadośćuczynienie ma przez to zawsze charakter osobisty, gdyż dotyczy doznań jednostki, a nie zbiorowości bądź ogółu. Każdy z powodów mógł zatem dochodzić roszczenia o zadośćuczynienie wyłącznie na swoją rzecz, a żądane przez nich kwoty po 800 zł są adekwatne do skali odniesionego dyskomfortu i poczucia

zmarnowanego urlopu. Należy zresztą zwrócić uwagę, że pozwany nie przedstawił zarzutów odnośnie ewentualnego zawyżenia zadośćuczynienia.

Roszczenie o odsetki za opóźnienie w wysokości ustawowej za okres od dnia wymagalności roszczenia do dnia zapłaty jest oparte na art. 481 § 1 i 2 Kc. Oznacza to, że zgodnie z art. 56 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1830), za okres do dnia 31-12-2015 odsetki powinny być naliczane według stopy procentowej określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów wydanym na podstawie art. 359 § 3 Kc. Natomiast biorąc pod uwagę, że zdarzeniem powodującym powstanie roszczenia odsetkowego jest każdy kolejny dzień opóźnienia, to za okres opóźnienia przypadający od dnia 1-01-2016 r. począwszy, należy naliczać odsetki określone w art. 481 § 2 Kc.

W związku z powyższym orzeczono jak w pkt 1-2 wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c. na zasadzie odpowiedzialności za wynik postępowania, biorąc pod uwagę że roszczenie powoda zostało oddalone w istotnej części (art. 100 zd. 1 Kpc). Powodowie wygrali w 85,034%, a przegrali w pozostałym zakresie. Koszty powodów wyniosły: 60 zł tytułem opłat od pozwów + 600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego (§ 2 ust. 1 i 2 oraz § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r., Dz.U. 2013 r. poz. 490) + 2×17 zł uiszczonych opłat skarbowych. 85,034% z sumy tych kwot = 590,14 zł czyli koszty należne powodom. Koszty pozwanego wyniosły: 600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. 14,966% z tej kwoty wynosi 89,80 zł. Różnica między tą kwotą a kwotą należną powodom wynosi 500,34 zł i taką też kwotę winien pokryć pozwany na rzecz powodów.

W związku z powyższym orzeczono jak w pkt 3 wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)